

Estudi Beijing +20

Al setembre de 1995, 17.000 participants i 30.000 activistes de tot el món van viatjar a Beijing de la Quarta Conferència Mundial sobre la Dona que tenia per objecte promoure la igualtat de gènere i l'apoderament de les dones a tot arreu. La Conferència de Beijing va representar un punt d'inflexió en el desenvolupament de polítiques d'igualtat de gènere, no només perquè es va posar en marxa el concepte d'integració de la perspectiva de gènere, sinó també perquè va donar lloc a la model més progressista per promoure la igualtat de gènere i drets de les dones arreu del món: la Declaració i Plataforma de Beijing d'Acció. Durant els últims 20 anys, la Declaració ha estat un marc poderós per a les polítiques i pràctiques d'igualtat de gènere internacionals i nacionals.

En les últimes dues dècades, els governs han eliminat cada vegada més lleis discriminatòries i han adoptat lleis que promouen la igualtat de gènere i que aborden la violència contra les dones. Així mateix, s'ha produït un augment significatiu en la matriculació de nenes en l'ensenyament primari i secundari. En diverses regions, la participació de les dones en el mercat laboral ha augmentat, mentre que algunes regions han fet progressos en l'augment de l'accés al control de la natalitat. Pràctiques nocives, com la mutilació genital femenina i infantil, els matrimonis precoços i forçats han començat a disminuir en alguns contextos. D'altra banda, alguns països han fet importants avenços en la representació de les dones en els parlaments nacionals.¹

No obstant això, el progrés global ha estat lent, desigual i limitat. Amb tot, el món és encara molt lluny d'assolir la visió que estableix la Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing i el progrés s'ha estancat i fins i tot ha retrocedit en alguns contextos. Encara queden diversos reptes per a la implementació total de la Declaració.

Dones i la pobresa

La Plataforma d'Acció va apuntar que la pobresa té diverses manifestacions com poden ser la manca d'ingressos i de recursos productius, la fam i la malnutrició, l'accés limitat a l'educació i a d'altres serveis bàsics, o la manca d'un habitatge adequat, ambients insegurs i discriminació social i l'exclusió. Per tant, posal'èmfasi en que les estratègies d'eradicació de la pobresa han de ser integrals i en l'aplicació de l'anàlisi de gènere a una àmplia gamma de polítiques i programes econòmics i socials, inclosa la macroeconòmica, l'ocupació i les polítiques socials, fonamentals per a l'elaboració i execució exitosa de la reducció de la pobresa estratègies. També va empènyer els governs a recopilar dades sobre la pobresa i tots els aspectes de l'activitat econòmica, així com idear mitjans estadístics apropiats per a reconèixer i fer visible tot el rigor de la feina de la dona i totes les seves contribucions a l'economia nacional.

Entre 1990 i 2010, la proporció de persones en les regions que viuen sota el llindar de 1,25 dòlars al dia, es va reduir del 47% al 22%. Tot i que les taxes de pobresa es van reduir en totes les regions en desenvolupament, en general els canvis van ser més pronunciats a l'Àsia

¹[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/519191/IPOL_STU\(2015\)519191_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/519191/IPOL_STU(2015)519191_EN.pdf)

Oriental, on les taxes de pobresa extrema es van reduir el 60% el 1990 al 12% el 2010.²En aquest mateix període, les taxes de pobresa extrema també es van reduir ràpidament a Àsia Meridional, del 51% al 30%. Els progressos van ser més lents a l'Àfrica subsahariana, on la reducció de la pobresa extrema (del 56% al 48%) no va ser suficient per contrarestar el ràpid creixement demogràfic, per la qual cosa el nombre de persones que vivia en la pobresa extrema va augmentar en 124 milions. Els canvis també van ser importants a Amèrica Llatina i el Carib, el Caucas i Àsia Central i Àfrica Septentrional, però aquestes regions ja tenien unes taxes de pobresa més baixes i un menor nombre de persones que vivien en condicions de pobresa extrema.

La manca de dades sobre la pobresa de la dona segueix sent un problema important. En moltes respostes de les Nacions Unides es va destacar la necessitat de disposar de millors estadístiques multidimensionals i desglossades per sexe sobre la pobresa, el que confirma que fa temps que es requereixen mesures en aquesta esfera. La majoria dels indicadors de què es disposa es continuen basant en informació d'enquestes a llars, en què es fan servir dades agregades dels ingressos o del consum de les llars per calcular l'ingrés per càpita.

Per tal d'eliminar les causes profundes de la pobresa de la dona cal adoptar mesures concertades per combatre les desigualtats entre els gèneres en el treball remunerat i no remunerat, així com iniciatives més àmplies per promoure la protecció social bàsica i l'accés als béns mitjançant l'adopció i l'aplicació de polítiques del mercat laboral i l'elaboració acurada de polítiques de protecció social. És necessària una major inversió en infraestructura i serveis socials bàsics, com l'educació, l'energia, la salut, l'aigua i el sanejament, per reduir la pobresa i augmentar el benestar, i permetre que les dones disposin de temps per a realitzar activitats productives. La creació de més i millors llocs de treball per a les dones requereix un entorn macroeconòmic propici centrat en reduir la desigualtat i fer realitat els drets humans de la dona mitjançant la generació de treball decent i la promoció de les inversions socials.

A més a més, s'ha de prioritzar la inversió en igualtat entre els gèneres mitjançant l'aplicació de mesures especials per fer front als efectes generadors de pobresa en les dones, especialment a través de mesures que evitin que les llars caiguin en la pobresa per la disminució sobtada dels ingressos. A més, en els seus plans nacionals, els països han d'integrar inversions en la protecció del medi ambient i els processos de mitigació del canvi climàtic, que tinguin en compte les qüestions de gènere, no només per accelerar l'exercici del dret de la dona a un nivell de vida adequat, sinó també per evitar el retrocés en la seva realització. Finalment, es necessiten més i millors dades per facilitar la realització d'avaluacions multidimensionals i amb perspectiva de gènere de la pobresa, així com de l'impacte de determinades polítiques i programes en les dones, com la distribució dels ingressos i el temps a les llars.

L'educació i la capacitat de la dona

Al llarg d'aquests anys, s'ha registrat un progrés significatiu en l'eliminació de la bretxa entre els gèneres en la matriculació i l'ensenyament primari; però, hi ha grans diferències en el progrés a l'hora d'assolir la paritat de gènere en l'educació secundària en totes les regions. És fonamental millorar la qualitat de l'educació i fomentar un entorn d'aprenentatge sensible al gènere per permetre que les dones i les nenes gaudeixin del seu dret a l'educació en

²*Naciones Unidas, Objetivos de Desarrollo del Milenio, Informe de 2014 (Nueva York, 2014).* La categorización de todas las regiones a lo largo del presente informe se corresponde con la de la fuente original.

condicions d'igualtat. Així mateix, és crucial abordar les barreres que s'oposen a l'educació de les nenes, garantint una educació d'alta qualitat que tingui en compte les qüestions de gènere i un entorn escolar segur per a les nenes, així com oferint suport a les dones joves en la seva transició de l'escola al treball.

Entre 1990 i 2012 es va registrar un progrés significatiu en l'eliminació de la bretxa entre els gèneres en la matriculació a l'ensenyament primari. El 2012, les regions en desenvolupament en el seu conjunt havien aconseguit la paritat entre els gèneres en l'ensenyament primari, atès que l'índex de paritat de gènere s'havia elevat de 0,86 a 0,97. A l'Àsia Meridional, on el 1990 l'índex de paritat de gènere en l'ensenyament primari havia estat el més baix de totes les regions, és a dir, de 0,74, el progrés ha estat notable: el 2012 aquest índex va arribar a ser d'1.0, el que significa que es va assolir la paritat entre els gèneres en aquest nivell d'ensenyament. Malgrat els considerables progressos registrats a l'Àfrica Subsahariana, Oceania, Àsia Occidental i Àfrica Septentrional, les nenes segueixen estant en situació de desavantatge respecte als nens en la matriculació en l'ensenyament primari en aquestes regions.

En l'àmbit internacional, s'ha avançat en la consecució de la paritat entre els gèneres en l'ensenyament secundari, però les nenes segueixen estant en gran desavantatge en moltes regions. A les regions en desenvolupament en el seu conjunt, l'índex de paritat entre els gèneres en l'ensenyament secundari va augmentar de 0,77 el 1990 a 0,96, el 2012. No obstant això, hi ha grans diferències entre les regions, ja que les nenes gaudeixen d'un avantatge a Amèrica Llatina i el Carib, però estan força endarrerides respecte les matriculacions dels nens a l'Àfrica Subsahariana, Àsia Meridional, Àsia Occidental i Oceania.

La participació de les joves en l'ensenyament terciari també ha augmentat. El 1995, les joves van representar el 48% dels alumnes matriculats a l'ensenyament terciari a tot el món, i aquest percentatge es va elevar al 51% el 2012. El 2012, en general s'havia arribat a la paritat entre els gèneres en l'educació terciària, i en algunes regions el nombre de dones superava el d'homes. No obstant això, tot i la creixent participació de la dona en l'ensenyament terciari, s'observen diferències importants en les esferes d'estudi dels homes i les dones. En el període 2005-2012, en 88 dels 102 països que van presentar dades, les dones van representar la majoria dels graduats en l'esfera de l'educació. Per contra, en les esferes d'enginyeria, indústria i construcció, els homes van ser la majoria dels graduats en 99 dels 103 països que van presentar dades en aquest mateix període.

Els progressos en la matriculació han reduït els nivells d'analfabetisme, en particular de les joves. Entre 1990 i 2012, la taxa mundial d'alfabetització de joves va augmentar el 83% al 89%. No obstant això, el 2012, 781 milions d'adults i 126 milions de joves de tot el món no tenien coneixements bàsics de lectura i escriptura, i les dones representaven més del 60% dels analfabets. Si bé en els últims anys s'han registrat progressos considerables en l'augment de la matriculació, la qualitat de l'educació que reben els nens i les dones no ha millorat necessàriament. Dels 650 milions de nens en edat de cursar l'ensenyament primari, almenys 250 milions no estan aprenent els aspectes bàsics de la lectura i les matemàtiques. Encara que les dades mundials són limitades, diversos estudis demostren que el gènere, la residència en zones rurals i la pobresa de les llars tenen un paper fonamental en la determinació dels resultats de l'aprenentatge.

Atès que s'estan reduint les diferències entre els gèneres en la matriculació, ara cal prestar molta més atenció a assegurar que les nenes i les dones accedeixin a una educació de

qualitat que tingui en compte les qüestions de gènere. S'han de reforçar les iniciatives per vèncer els obstacles econòmics i financers que s'oposen a l'educació de les nenes, en particular aquelles dirigides a eliminar el pagament de matrícules escolars i concedir subsidis, beques i suport no financer, sobretot a les zones rurals i remotes. Cal prestar més atenció a proporcionar suficient finançament al sector de l'educació, facilitar materials didàctics de qualitat i promoure la formació pedagògica, per tal de dotar les mestres i els mestres de les aptituds necessàries per impartir una educació de qualitat que tingui en compte les qüestions de gènere. És essencial combatre les causes de la deserció escolar, com el matrimoni precoç i l'embaràs en l'adolescència. Cal fer més esforços per garantir que les escoles siguin segures i tinguin en compte a les nenes, el que inclou mesures per abordar la violència contra les nenes en l'entorn escolar i en el trajecte entre la llar i l'escola, com la prestació de serveis de transport assegurats i l'establiment d'instal·lacions sanitàries segures i higièniques. Fer front als biaixos i estereotips de gènere en els plans d'estudi escolars, promoure la sensibilització i oferir programes de mentors per donar suport a la participació de les dones i les nenes en esferes no tradicionals, com les ciències i la tecnologia, és essencial. També és necessari adoptar més iniciatives per tal de dotar les dones de les aptituds necessàries per triomfar en els mercats laborals i reduir la segregació ocupacional, donant suport a la participació de les dones en activitats d'educació formació tècnica i professional i brindant oportunitats d'aprenentatge permanent, el que inclou prestar una atenció constant a la seva alfabetització. Finalment, tenint en compte els importants vincles que existeixen entre la igualtat entre els gèneres i l'educació i les cures en la primera infància, els Estats haurien de prioritzar i augmentar les inversions en aquest àmbit.

La dona i la salut

En l'àmbit internacional i durant els últims 20 anys, entre 1990 i 2012, l'esperança de vida de les dones ha augmentat de 67 a 73 anys. Tot i això, segueix havent problemes significatius ja que hi ha algunes regions amb taxes inacceptablement altes de mortalitat materna, falta d'accés a serveis de salut sexual i reproductiva i un increment en els índexs de malalties transmissibles. Des de 2001, el nombre de dones que viuen amb el VIH ha augmentat a tot el món. És essencial aplicar iniciatives contínues per augmentar la disponibilitat, accessibilitat i assequibilitat de serveis de qualitat, inclosos els drets en matèria de salut sexual i reproductiva, per a dones i nenes.

La Plataforma d'Acció va fer una crida per fer realitat el dret de la dona a gaudir del més alt nivell possible de salut física i mental. Va reconèixer que la salut de la dona estava determinada pel context social, polític i econòmic de la seva vida, i per les seves característiques biològiques. Va posar en relleu que les desigualtats entre els gèneres i d'altres tipus, basades en l'origen ètnic, la classe i la ubicació geogràfica, eren importants obstacles per a l'assoliment de la salut de la dona, i que perquè les polítiques i els programes de salut tinguessin en compte les qüestions de gènere es requeria una anàlisi a fons d'aquests factors. Va demanar realitzar majors esforços per augmentar l'accés de la dona durant tota la seva vida a serveis d'atenció de la salut de bona qualitat, adequats i de baix cost; enfortir els programes de prevenció que promoguessin la salut de la dona; aplicar enfocaments que tinguessin en compte les qüestions de gènere en relació amb els problemes de salut sexual i reproductiva, inclòs el VIH i la SIDA; promoure la investigació i difondre informació sobre la salut de la dona; i augmentar els recursos per a la salut de la dona i els mecanismes de seguiment per tal d'assegurar la incorporació de la perspectiva de gènere i l'execució de polítiques i programes relatius a la salut de la dona.

En l'àmbit internacional, el 2013 s'estima que hi va haver 289.000 morts maternes, xifra que representa una disminució del 45% respecte al 1990, però que està molt per sota de la fita de l'objectiu de desenvolupament del mil·lenni de reduir en tres quartes parts la taxa de mortalitat materna per al 2015. A l'Àfrica subsahariana i Àsia meridional les taxes de mortalitat materna continuen sent elevades, i aquestes dues regions van representar el 86% del total de morts maternes en 2013. Les morts maternes, que es poden prevenir en gran mesura, estan vinculades a la baixa condició jurídica i social de la dona i a la insuficiència de serveis d'atenció de la salut, en particular a la manca de serveis d'atenció obstètrica d'urgència, les baixes taxes d'assistència qualificada en el part i la denegació persistent dels drets en matèria de salut sexual i reproductiva de les dones i les nenes en molts països. Els estudis recents demostren a més que els problemes de salut previs (com la diabetis, la malària, el VIH i l'obesitat), agreujats per l'embaràs, van causar el 28% de les morts maternes. L'anèmia, causada per la mala nutrició i la manca de ferro i altres micronutrients, afecta el 41,8% de les embarassades de tot el món.

Els avortaments practicats en condicions de risc també constitueixen una de les principals causes de mort materna. El 2008 es van practicar aproximadament 21,6 milions d'avortaments en condicions de risc a tot el món, sobretot als països en desenvolupament, que van causar 47.000 morts, el que va representar aproximadament el 13% de les morts maternes ocorregudes aquest any. És probable que el nombre d'avortaments en condicions de risc augmenti encara més si no s'ofereix un accés adequat a serveis d'avortament sense risc i anticoncepció.

En el sistema de la salut és essencial aplicar iniciatives contínues per augmentar la disponibilitat, accessibilitat i assequibilitat de serveis adequats per a les dones i les nenes. Per seguir avançant, és indispensable disposar de finançament suficient per a aquests serveis per tal d'eliminar els cobraments a les usuàries i despeses menors que representen una càrrega seriosa per a les dones amb pocs ingressos. En aquest context, els mecanismes de protecció social, inclosos els serveis gratuïts i el lliurament de vals i transferències d'efectiu, podrien aprofitar encara més per millorar els resultats de salut de les dones i les nenes. Perquè els serveis d'atenció de la salut responguin a les necessitats de les dones i les nenes, especialment les que pertanyen a grups desfavorits, i perquè es rendeixi comptes al respecte, s'ha de proporcionar més espais on les dones i les nenes expressin les seves opinions pel que fa a la planificació, l'execució i el seguiment de les polítiques d'atenció de la salut, per exemple, mitjançant l'organització de consells de salut de dones i grups d'usuàries dels serveis. A més a més, de l'aprovació i aplicació de lleis que protegeixin les dones i les nenes contra la violència i les pràctiques nocives, i que els permetin prendre decisions amb coneixement de causa sobre salut reproductiva i mètodes anticonceptius de la seva elecció, també segueixen sent una prioritat important. Així com la reunió de dades desglossades per sexe i d'indicadors que tinguin en compte les qüestions de gènere és essencial per al seguiment i l'avaluació dels efectes que tenen en les dones i les nenes les polítiques i els programes de la salut.

Violència contra la dona

Totes les regions tenen nivells inacceptablement alts de violència contra les dones; segons estimacions mundials recents, el 35% de les dones de tot el món ha estat víctima de violència física o sexual per part de la seva parella o de violència sexual per part de persones diferents de la seva parella al llarg de la seva vida. Un obstacle important per posar fi a la violència contra la dona són les persistents actituds discriminatòries i normes socials que justifiquen i permeten la violència. Garantir l'aplicació de marcs jurídics i normatius enèrgics i

amplis que combatin totes les formes de violència contra la dona en tots els països segueix sent una prioritat urgent, igual que aconseguir recursos suficients per a aquesta aplicació, estratègies a llarg termini per prevenir la violència contra les dones i assegurar serveis de qualitat accessibles per a les supervivents.

La Plataforma d'Acció va reconèixer la violència contra la dona com una violació dels drets humans i les llibertats fonamentals de les dones, i com un obstacle per aconseguir els objectius d'igualtat, desenvolupament i pau. En aquest document es va exhortar els Estats a adoptar mesures integrades per prevenir i eliminar la violència contra la dona, estudiar les causes i les conseqüències de la violència contra la dona, i eliminar el tràfic de dones.

La forma més comuna de violència que pateixen les dones és la violència en què l'agressor és la seva parella, la qual sol ocasionar lesions i, de vegades, la mort. Com confirma un estudi mundial sobre l'homicidi³, gairebé la meitat de les dones víctimes d'homicidi moren a mans de les seves parelles o membres de la seva família, mentre que en el cas dels homes la proporció és de només 1 mort per cada 20 víctimes d'homicidi. El que és alarmant és que la majoria de les dones víctimes de violència no busquen ajuda ni suport. Tot i que no es disposa de dades mundials, un estudi basat en una enquesta realitzada a 42.000 dones de 28 estats membres de la Unió Europea va concloure que només un terç de les víctimes de la violència en què l'agressor era la seva parella i una quarta part de les víctimes de la violència en què l'agressor era una persona diferent de la seva parella es van posar en contacte bé amb la policia o bé amb els serveis de suport després que van succeir els incidents de violència més greus. En només el 14% dels casos, les víctimes van denunciar a la policia els incidents més greus de violència exercida per la seva parella.⁴

Les dades sobre les tendències mundials en relació amb altres formes de violència que pateixen les dones són limitades. Segons les conclusions d'una enquesta realitzada a 42.000 dones de la Unió Europea⁵, el 55% de les dones havia patit assetjament sexual a mínim un cop després d'haver complert els 15 anys d'edat, i una de cada cinc dones (el 21%) ho havia patit en algun moment en els 12 mesos anteriors a la enquesta. D'acord amb estimacions realitzades pel UNICEF el 2013, més de 125 milions de nenes i dones de 29 països d'Àfrica i de l'Orient Mitjà havien patit alguna forma de mutilació / ablació genital femenina. Altres 30 milions de nenes corrien el risc de patir ablació genital en el proper decenni. Les dades sobre les tendències mostren que aquesta pràctica és cada vegada menys freqüent en una mica més de la meitat dels 29 països estudiats. Però, a causa del creixement de la població, el nombre de dones afectades per la mutilació / ablació genital femenina està, de fet, augmentant. Pel que fa al matrimoni infantil, precoç i forçat, l'UNICEF estima que en 2014 més de 700 milions de dones s'havien casat abans de complir els 18 anys. Aquesta pràctica nociva està disminuint, però encara persisteix a nivells intolerablement alts en països de l'Àfrica subsahariana i Àsia meridional.⁶

Garantir l'aplicació de marcs jurídics i normatius amplis que combatin totes les formes de violència contra la dona en tots els països segueix sent una prioritat urgent, igual que

³Global Study on Homicide 2013: Trends, Contexts, Data (publicació de les Nacions Unides, núm. de venda: E.14.IV.1).

⁴Agencia de los Drets Fonamentals de la Unió Europea, Violència de gènere contra las dones: una enquesta a escala de la UE (Luxemburg, Oficina de Publicacions de la Unió Europea, 2014).

⁵Ibid.

⁶Fondo de las Naciones Unidas para la Infancia, Mutilación/ ablación genital femenina: Resumen estadístico y exploración de la dinámica del cambio (Nueva York, 2013)

aconseguir recursos suficients per a aquesta aplicació. Per accelerar l'aplicació es necessitaran estratègies àmplies i a llarg termini de prevenció de la violència contra la dona que eliminin les relacions desiguals de poder, canviïn les actituds i facin efectius els drets humans de les dones en totes les esferes. Cal enfortir les respostes integrant la prevenció de la violència i la resposta a ella en marcs normatius més amplis, com els plans nacionals de desenvolupament, salut, educació, seguretat i justícia. Les lleis, les polítiques i els programes per combatre la violència contra la dona haurien de fer front específicament als factors que exposen a les dones i les nenes marginades a un risc particular de violència, i crear un entorn propici perquè aquests grups de dones trobin suport en la lluita contra la violència. A més, cal comptar amb estratègies exhaustives per combatre les noves i múltiples formes de violència contra les dones en els diversos contextos en els que pateixen violència. Així mateix, hi ha la necessitat de prestar molta més atenció a l'accessibilitat a serveis de qualitat, fins i tot mitjançant la capacitació dels que proveeixen serveis i una millor integració i coordinació. Finalment, els Estats haurien d'augmentar les seves activitats de reunió i notificació de dades de conformitat amb els nous indicadors de la violència contra la dona aprovats per la Comissió d'Estadística de les Nacions Unides.

Les dones i els conflictes armats

Malgrat els avenços aconseguits a l'hora d'implementar el programa mundial sobre la dona, la pau i la seguretat, el context més ampli d'inseguretat, crisis prolongades, pobresa i desigualtat creixent, així com les noves amenaces, inclòs el sorgiment de l'extremisme violent, han limitat i fins i tot obstaculitzat la consecució de progressos. La participació plena i equitativa de la dona en totes les qüestions relacionades amb la pau i la seguretat és indispensable per aconseguir i mantenir la pau; no obstant això, les dones segueixen estant insuficientment representades en les estructures del sector de la seguretat, en particular en els llocs decisoris i de lideratge. Per tal d'accelerar el progrés cal garantir l'aplicació accelerada del programa mundial sobre la dona, la pau i la seguretat mitjançant polítiques que tinguin en compte les qüestions de gènere, garantint la participació i representació de la dona en peú d'igualtat en els processos de pau, i millorant la col·lecta i utilització de dades desglossades per sexe per a l'anàlisi de les qüestions de gènere i la formulació de polítiques en els contextos afectats per conflictes.

Les dones i l'economia

En els últims 20 anys, la bretxa entre els gèneres pel que fa a participació en el mercat laboral ha disminuït molt poc, de 28 a 26 punts percentuals. Hi continua havent diferències significatives entre regions pel que fa a la participació de les dones en el mercat laboral. A causa d'una segregació ocupacional generalitzada, les dones estan sobre representades en feines d'escassa remuneració, tenen un menor accés a la protecció social, i, de mitjana, reben un menor salari per realitzar un treball d'igual valor que els homes. Els resultats de les dones en l'ocupació es veuen limitats addicionalment per la càrrega desproporcionada que la dona assumeix en el treball no remunerat de la cura dels altres. Per tal d'accelerar el progrés serà necessari fer front a la precarietat laboral que enfronten les dones enfortint mesures que garanteixin els drets de les dones en el lloc de treball; canviar les polítiques macroeconòmiques per propiciar la creació de treball decent; i redistribuir i reduir el treball no remunerat de la cura dels altres que realitzen les dones amb mesures de protecció social, serveis d'atenció accessibles i de qualitat i una millor infraestructura.

La Plataforma d'Acció va demanar que es van promoure els drets econòmics i la independència de la dona, inclosos l'accés a l'ocupació en condicions de treball apropiades, el control sobre els recursos econòmics, l'eliminació de la segregació i la discriminació en el treball i l'harmonització de les responsabilitats de les dones i els homes pel que fa a la feina i la família.

A nivell mundial, al llarg dels dos últims decennis s'ha produït una lleugera disminució en les taxes de participació en la força de treball tant de les dones com dels homes. Entre 1992 i 2012, la taxa de participació en la força de treball de les dones es va reduir del 52% al 51% mentre que la taxa de participació dels homes va disminuir del 80% al 77%⁷. El resultat ha estat una lleu reducció en la bretxa entre els gèneres, en passar de 28 a 26 punts percentuals. Una de les principals raons de la disminució de les taxes de participació en la força de treball ha estat l'augment de les oportunitats d'ensenyament secundària i superior per als joves, el que ha donat lloc a una menor participació en la força de treball dels joves amb edats compreses entre els 15 i els 24 anys. Si l'anàlisi es limita als adults en edat de plenitud laboral (amb edats compreses entre els 25 i els 54 anys), la taxa de participació en la força laboral de les dones s'ha reduït del 65% al 64%, i la de els homes del 96% al 94%⁸. Això significa una lleu reducció de la bretxa entre els gèneres, que ha passat de 31 a 30 punts percentuals al llarg d'un període de 20 anys, el que fa que segueixi existint una gran bretxa entre els gèneres.

Aquestes tendències mundials oculten pautes divergents entre regions. A nivell regional, les taxes de participació en la força de treball de les dones varien considerablement i van des d'un màxim del 62% a l'Àsia Oriental i el Pacífic a un mínim del 22% a l'Orient Mitjà i Àfrica Septentrional. Entre 1992 i 2012, el major augment es va produir a Amèrica Llatina i el Carib, on la taxa de participació de les dones en la força de treball va augmentar en 10 punts percentuals (del 44% al 54%). En canvi, a l'Àsia Oriental i el Pacífic i Àsia Meridional, es va reduir en 6 i 4 punts percentuals (del 68% al 62% i del 35% al 31%, respectivament).⁹

Les diferències per motius de gènere en els salaris i els ingressos són una característica dels mercats de treball a tot el món. No obstant això, resulta difícil trobar dades oportunes, fiables i comparables, especialment per als països en desenvolupament, donada la prevalença de l'ocupació per compte propi, el que complica el seguiment. En l'àmbit internacional, les dades més recents disponibles indiquen que en la majoria dels països els salaris de les dones són entre el 70% i el 90% del salari dels homes¹⁰. Les dades sobre tendències, que estan disponibles només per a un nombre limitat de països, suggereixen que les diferències salarials s'han reduït només lleugerament en els últims dos decennis. Al ritme actual, aconseguir la igualtat en la remuneració per treball d'igual valor prendria més de 75 anys.¹¹

Les dones en el poder

⁷Basat en càlculs d'ONU-Dones a partir de la base de dades dels indicadors clau del mercat de treball (KILM) de l'Organització Internacional del Treball. Es pot consultar a www.ilo.org/kilm (consultada el 2 de desembre de 2015)

⁸Ibid

⁹Ibid

¹⁰Organització Internacional del Treball, Global Wage Report 2008/09: Minimum Wages and Collective Bargaining, Towards Policy Coherence (Ginebra, 2008)

¹¹Organització Internacional del Treball, Memòria del director general: una nova era de justícia social, informe preparat per la Conferència Internacional del Treball, 100a reunió, Ginebra, 1 a 17 de juny de 2011 (Ginebra, Oficina Internacional del Treball, 2011)

Malgrat l'augment sostingut de la representació i la participació política de les dones en els parlaments, les dones segueixen estant considerablement infrarepresentades en els nivells més alts de participació política així com en els sectors públic i privat. La persistència de la discriminació, el biaix de gènere, i l'amenaça de la violència, l'assetjament i la intimidació en institucions polítiques contribueixen als baixos nivells de participació política de les dones. Promoure la participació de les dones en la presa de decisions exigeix un enfocament ampli, l'aplicació de mesures especials de caràcter temporal per aconseguir un equilibri entre els gèneres en els òrgans decisoris i iniciatives de foment de la capacitat i capacitació per donar suport a la participació política de les dones en els àmbits local i nacional.

La Plataforma d'Acció afirma la importància de la participació de la dona en condicions d'igualtat en l'adopció de decisions per a l'assoliment "d'un govern i una administració transparents i responsables i del desenvolupament sostenible en totes les esferes de la vida". La Plataforma va instar els governs a que adoptessin mesures per vetllar per la igualtat d'accés i la plena participació de les dones en les estructures de poder i en l'adopció de decisions i augmentar la capacitat de les dones per participar en llocs directius.

En els últims 20 anys, la representació de les dones en els parlaments nacionals ha anat constantment en augment. A nivell mundial, el 2014, les dones ocupaven el 23% dels escons a les cambres baixes o úniques dels parlaments, enfront del 12% el 1995¹². Tot i que cal reconèixer aquest progrés important, és sorprenent que 8 de cada 10 parlamentaris al món segueixin sent homes. En 2014, Amèrica Llatina i el Carib van registrar la proporció més alta de dones en els parlaments amb un 26,4% (enfront d'un 12,5% el 1995), mentre que Oceania tenia la proporció més baixa amb només el 3%. Els avenços més importants entre 1995 i 2014 es van produir a l'Àfrica Subsahariana, on la representació de les dones va augmentar del 9,7% al 24%. Durant el mateix període, la representació de les dones en els parlaments a l'Orient Mitjà i Àfrica Septentrional va augmentar del 3,6% al 16,8%. A Àsia Meridional es va registrar el menor progrés, en passar del 6,5% el 1995 al 10,6% el 2014.¹³

L'absència de dones en càrrecs executius superiors es dona tant en el sector públic com en el privat. La proporció de dones que treballen com legislatius, administratius i administradors és considerablement més baixa que la dels homes.¹⁴ Dels 94 països per als quals es disposa de dades, només en dos països la proporció de dones és superior a la dels homes. Les majors disparitats es donen a l'Orient Mitjà i Àfrica del Nord, on la bretxa entre els gèneres és de més de 80 punts percentuals en tots els països. Europa Central i Oriental i Àsia Central, els països desenvolupats i Amèrica Llatina i el Carib tenen una menor disparitat entre els gèneres a això, doncs entre una quarta part i la meitat d'aquests llocs estan ocupats per dones.

Cal adoptar un enfocament integral per augmentar la participació de la dona en l'exercici del poder i l'adopció de decisions. Cal redoblar els esforços per donar suport a la participació política de la dona mitjançant el foment de la capacitat, la formació i les estructures especialitzades en la igualtat entre els gèneres. L'aplicació de mesures especials de caràcter temporal constitueix una estratègia aprovada per augmentar la representació de la dona en la política nacional i local, així com en els consells d'administració de les empreses. És necessària la voluntat política per part dels dirigents de les institucions públiques i privades, inclosos

¹² Càlculs d'ONU-Dones basats en dades d'Unió Interparlamentària

¹³ Ibid

¹⁴ Aquesta situació es dona en tres categories ocupacionals de l'Organització Internacional del Treball: membres dels cossos legislatius i personal directiu de l'administració pública; directores d'empresa; i gerents d'empresa.

els partits polítics, per garantir la seva aplicació efectiva i aconseguir majors i més ràpids progressos. Altres mesures com el finançament públic dels partits polítics, inclosos els incentius per promoure la igualtat entre els gèneres i augmentar la representació de la dona, també poden ser decisives. Així mateix, la violència contra la dona en la política s'ha d'abordar com una prioritat urgent mitjançant la promulgació i aplicació de legislació apropiada. Cal adoptar mesures per augmentar la intervenció de les dones i que s'escolti la seva veu des del nivell de les llars fins als nivells nacional, regional i mundial, passant pel nivell comunitari i local. És important assenyalar que s'han de promoure mecanismes per facilitar les relacions entre les organitzacions de dones i els representants de les dones per fomentar polítiques a favor de la igualtat entre els gèneres. Per tal d'impulsar addicionalment els progressos en la representació de la dona més enllà dels parlaments nacionals, són necessàries mesures més nombroses i de millor qualitat.